

Dyrøy kommune

25. APRIL 2024

KOMMUNEPLANEN – SAMFUNNSDEL 2024-2036

PLANPROGRAM OG PLANSTRATEGI

Innhold

1.	Innledning	2
1.1.	Hvorfor ny samfunnsdel?	2
1.2.	Gjennomføring av planprosessen.....	2
1.3.	Visjon og værebegrep.....	3
1.4.	FN's bærekraftsmål som gjennomgående premiss for samfunnsplanen.....	3
2.	Rammer for planarbeidet	4
2.1.	Nasjonale forventninger.....	4
2.2.	Regionale planstrategi – "Se nord"	4
3.	Sentrale tema for samfunnsutviklinga i Dyrøy.....	5
3.1.	Demografi og folketall	5
3.2.	Attraktivitet og bosetting	6
3.3.	Barn og unge.....	6
3.4.	Levekår og folkehelse	7
3.5.	Arbeidsmarked og verdiskapning	7
3.6.	Klima, miljø og omstilling	8
3.7.	Samfunnssikkerhet og beredskap	9
3.8.	Kommunal tjenesteproduksjon	9
4.	Planprogram.....	10
4.1.	Organisering	10
4.2.	Medvirkning.....	11
4.3.	Tidsplan.....	12
5.	Overordna arealstrategi.....	13
6.	Planstrategi	14

1. Innledning

1.1. Hvorfor ny samfunnsdel?

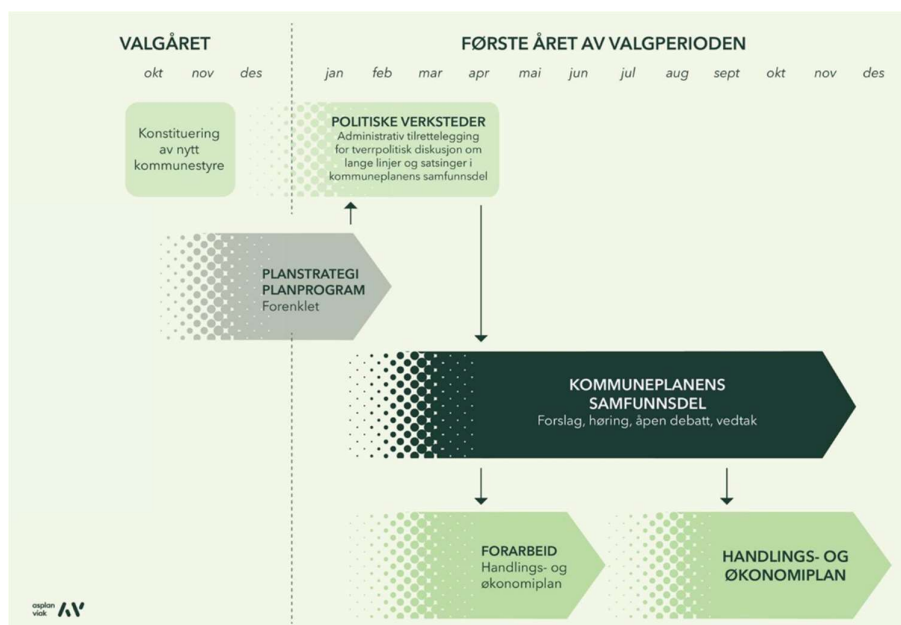
Kommuneplanens samfunnsdel er kommunens viktigste strategiske plan. Den skal gi uttrykk for visjoner og overordna mål for lokalsamfunnet, og peke ut ei tydelig retning for oppgaver som må prioriteres

Gjeldende samfunnsplan for Dyrøy kommune ble vedtatt i 2015. Planen peker på viktige utfordringer og har målsettinger som fortsatt er relevant, men ble aldri det styringsverktøyet som det kunne ha blitt.

Et formål med revisjonen er derfor å styrke samfunnsdelen som strategisk styringsdokument og tydeliggjøre de langsiktige strategiene.

1.2. Gjennomføring av planprosessen

For gjennomføring av planprosessen har man i hovedsak valgt å legge til grunn modellen “Ny agenda for kommuneplanens samfunnsdel” som er utviklet av KS i samarbeid med Asplan Viak. Det vil si at revisjon er forankret i det gamle kommunestyret, og det administrative arbeidet med kunnskapsgrunnlag og planlegging er gjennomført frem mot årsskifte -23/-24. Selve planprosessen forutsettes gjennomført i sin helhet i 2024, med vedtak i siste kommunestyremøte i desember (samtidig med budsjett/økonomiplan). I dette ligger en forutsetning om et enkelt planprogram som har fokus på gjennomføring av planprosessen og en planstrategi som kun tar stilling til lovpålagte planoppgaver. I regjeringens forventninger til regional og kommunal planlegging fremheves også at mulighetene i plan- og bygningsloven for å effektivisere og forenkle planlegging tas i bruk.

1.3. Visjon og værebegrep

«Dyrøy – En lærende kommune»

Kommunen har gjennom mange år hatt visjonen «Dyrøy – en lærende kommune». Visjonen har vært knyttet til organisasjonen Dyrøy kommune og Dyrøyseminaret. Visjonen må videreutvikles og forankres hos hele Dyrøysamfunnet, politikere (arbeidsgiver) og hos de ansatte, og den skal settes inn i et system for læring og kompetanseoverføring.

Det overordnede effektmålet er å utvikle en kommunal praksis i overensstemmelse med visjonene om livslang læring og lærende organisasjoner. Dyrøy kommune skal være en lærende kommune der offentlig ansatte og folk flest tar større ansvar for egen og andres læring og utvikling. Generelt skal kommunen vise offensivitet i møte med utfordringer internt i kommuneorganisasjonen, og eksternt.

Værebegrepene skal være ledestjerner i hverdagen til alle ansatte. Værebegrepene bygger opp under målet og visjonen:

- Faglig dyktig
- Imøtekommende
- Nyskapende

I og med at en revitalisering eller et arbeid med ny visjon og værebegrep er en tung prosess, har man ikke valgt å bringe dette inn i arbeidet med ny samfunnsplan.

1.4. FN's bærekraftsmål som gjennomgående premiss for samfunnsplanen

2030-agendaen for bærekraftig utvikling legger til grunn 17 utviklingsmål for å fremme sosial, klima- og miljømessig, og økonomisk bærekraft. Målene er verden sin felles arbeidsplan for blant annet å sikre sosial rettferdighet og helse, stoppe klimaendringene og tap av naturmangfold.

Regjeringa har bestemt at FN's bærekraftsmål skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i de største utfordringene i vår tid, som også er gjeldende for Norge. For å løse globale utfordringer, må tiltak iverksettes lokalt. Det er derfor viktig at bærekraftsmålene blir et gjennomgående premiss for kommuneplanens samfunnsdel.

Bærekraftsmålene bygger på tre likeverdige dimensjoner som må sees i sammenheng, og alle er viktig for å oppnå en bærekraftig utvikling.

De tre perspektivene er:

- **Økonomisk bærekraft:** Dette prinsippet innebærer å sikre at økonomisk vekst og utvikling er bærekraftig over tid. Det innebærer å oppmuntre til effektiv bruk av ressurser, støtte innovasjon og teknologisk fremskritt, og sikre rettferdig fordeling av økonomiske ressurser.
- **Sosial bærekraft:** Dette prinsippet fokuserer på å forbedre livskvaliteten og trivselen til samfunnet som helhet. Det innebærer å fremme sosial rettferdighet, inklusjon, utdanning og helsehjelp for alle, og bekjempe fattigdom og ulikhet.
- **Miljømessig bærekraft:** Dette prinsippet handler om å beskytte og bevare naturressurser og økosystemer, slik at de kan opprettholde sin funksjon og støtte liv i fremtiden. Det innebærer å redusere forurensning, bevare biologisk mangfold og håndtere klimaendringer.

2. Rammer for planarbeidet

Den formelle rammen for planarbeidet er definert i plan- og bygningsloven. I tillegg må planen hensynta andre relevante lover, regelverk og føringer.

2.1. Nasjonale forventninger

Regjeringen skal hvert fjerde år legge fram nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging for å fremme en bærekraftig utvikling i hele landet. Det går fram av plan- og bygningsloven paragraf 3-5 og 6-1. Forventningene skal følges opp i arbeidet med planstrategier og planer i fylkeskommunene og kommunene og legges til grunn av statlige myndigheter når de deltar i planprosessene

For perioden 2023 – 2027 har regjeringen valgt ut fem overordnede perspektiver:

- Samordning og samarbeid i planleggingen
- Trygge og inkluderende lokalsamfunn
- Velferd og bærekraftig verdiskapning
- Klima, natur og miljø for framtida
- Samfunnssikkerhet og beredskap

Under disse fem overordnede perspektivene har regjeringen definert sine forventninger.

2.2. Regionale planstrategi – “Se nord”

Regional planstrategi for Troms og Finnmark fylkeskommune, gjeldende for 2020-2023, er fortsatt gjeldende for Troms fylkeskommune etter delingen. Med bakgrunn i de langsiktige målene og satsingsområdene er den like aktuell, uavhengig av fylkeskommunens sammensetting.

Planen har mål og strategier for en langsiktig utvikling som legger føringer for prioritert innsats. Følgende tema er vektlagt:

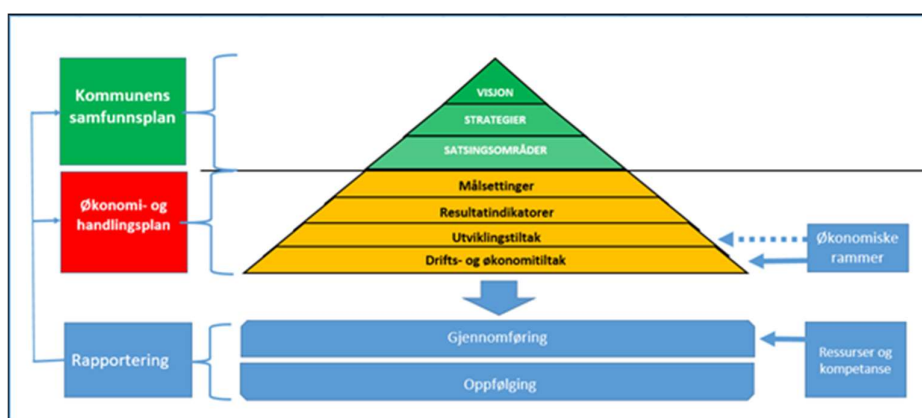
- *Vår regions muligheter skal sees og utvikles fra nord, med basis i regionens fortrinn, mangfold, vårt nærings- og arbeidsliv, innovasjon, infrastruktur og bærekraft.*

- Troms og Finnmark skal være regionen for samarbeid, kunnskap og kompetanse. Dette skal gi grunnlag for utvikling og vekst.
- Troms og Finnmark skal være sentrum for nordområdeutviklinga og i forhold til Russland. Her under fokus på utvikling av samisk og kvensk språk, kultur og samfunnsliv.

3. Sentrale tema for samfunnsutviklinga i Dyrøy

Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til hvordan Dyrøy kommune skal utvikles videre og hvilke satsningsområder som skal prioriteres de nærmeste årene.

Satsningsområdene skal legge til rette for en bærekraftig samfunnsutvikling, og ta hensyn til både sosial, klima, miljømessig og økonomisk bærekraft på kort og lang sikt. De overordnede strategier og satsningsområder må tydeliggjøres og omsettes ved årlig rullering av økonomi- og handlingsplan (HØP)

Et viktig grunnlag for den politiske debatten om satsningsområder, medvirkning og samspill, vil være det utarbeidede kunnskapsgrunnlaget. Kunnskapsgrunnlaget er ikke en fullstendig oversikt over alle områder, men den peker på viktige forhold som kan bidra til en felles forståelse av nåsituasjonen og fremtidige behov i kommunen. Målet er å bidra til et godt grunnlag for et systematisk og målrettet planarbeid.

3.1. Demografi og folketall

Om en ser demografiutviklingen i et større perspektiv, har Dyrøy kommune hatt 30 % nedgang i folketallet fra starten av 1990-tallet. I vår region har Dyrøy den største prosentvise nedgangen. Ifølge SSB sin framskrivning til 2050 vil Dyrøy kommune ha en nedgang i folketallet til 990, en prosentvis nedgang på 7,9 %. De siste årene har folketallet stabilisert seg. En sentral faktor er innflytting av utledninger, primært personer fra Ukraina.

Aldersfordelingen blant innbyggerne i Dyrøy fremstår i hovedsak som en typisk liten distriktskommune, med en betydelig overvekt av eldre fra 55 år og oppover. Blant yngre ser vi en liten overvekt av menn kontra kvinner.

Levealderen øker, og vi forventer en betydelig økning i antallet og andelen eldre i befolkningen fram mot 2050. Økningen i forventet levealder gjør at flere vil leve til de er godt over 90 år. Gruppen eldre vil øke i størrelse, og flere vil leve med en eller flere kroniske sykdommer.

Sentrale problemstillinger som samfunnsplanen må ta stilling til:

Hvordan kan kommunen planlegge for tilstrekkelig kapasitet og kompetanse for å sikre at Dyrøy fortsatt skal være et trygt lokalsamfunn for alle?

Kan tilgang på egnede boliger påvirke hvem som bosetter seg i Dyrøy?

Betyr stor mobilitet i befolkningen også større muligheter for Dyrøy?

Stikkord: bolig, utfordrende arbeidsmarked, bærekraftig kommuneøkonomi, interkommunalt samarbeid.

3.2. Attraktivitet og bosetting

Urbanisering og sentralisering er sterke trender som neppe vil avta i årene som kommer, dersom man ikke på nasjonalt nivå legger inn kraftige stimuleringsiltak som gjør det mer attraktivt å bo i distriktene. For en kommune som Dyrøy er det viktig at man utnytter de fortrinn som kommunen har, og legger til rette for at det skal være attraktivt å bo i kommunen og interessant å flytte hit.

I 2020 ble sentrumsplanen i Dyrøy vedtatt og en ser i dag mange synlige resultat. Et sentrum som har god tilrettelegging for møteplasser og aktivitet, er viktig for attraktivitet. Sommervindstorget med et sentrumsbygg der det er næringslokaler og 14 leiligheter, vil være klar til bruk i 2024. Videre vil uteområdet rustes opp med paviljong og møteplasser.

Tilgjengelige boliger er ei stor utfordring i Dyrøy, selv om en ser en markant økning på etableringstilskudd; 4 tildelinger i 2021, 9 i 2022 og 11 i 2023. Kommunens utlån gjennom Startlån-ordningen er også økt kraftig de siste årene, men svært lite har gått til nybygg.

Sentrale problemstillinger som samfunnsplanen må ta stilling til:

Hvordan kan Dyrøy kommune være en attraktiv bokommune i vår region?

Stikkord: Låne- og tilskuddsordninger til bolig, attraktive tomter, ulike boligtyper for utleie, gode samferdselstilbud (inkl. Veikvalitet), kultur- og fritidstilbud, møteplasser og gode kommunale tjenester.

3.3. Barn og unge

I dag har Dyrøy kommune én barnehage og én skole. Det er ca. 30 barn i barnehagen og nærmere 100 elever i grunnskolen. Flere indikatorer som elevundersøkelser, kommunebarometeret etc. viser at Elvetun skole har utfordringer som plasserer skolen i det nederste sjikt på nasjonalt nivå.

Sjøvegan videregående skole er den skolen som ligger geografisk nærmest og er den foretrukne skolen for mange elever fra Dyrøy som ønsker en nærscole med dagpendleravstand.

Det er et godt tilrettelagt tilbud i Dyrøy kulturskole og en fritidsklubb for barn og unge fra mellomtrinnet og oppover. Selv om en anser at det er mange tilbud på fritida for barn og unge i Dyrøy kommune, vil det nok være slik at ikke alle finner aktiviteter som passer de. Dyrøy har satset på å ha fagstillinger på plass, f.eks. to helsesykepleiere, kommunepsykolog og miljøterapeut i skolen. I dag erfarer en store utfordringer med rekruttering av kompetanse i

skole og barnehage. Det er en stor andel unge uføretrygde i Dyrøy og prosenten unge i utenforskap er høyere enn gjennomsnittet i Troms.

Dagens elevtall og barn i barnehage utfordrer kommunen på hvordan man organiserer tjenesten. Politisk er det fattet vedtak om å starte prosessen med å gå fra en fulldelt- til en fådelt skole. Det er også slik at bygningsmassen er dimensjonert og utformet med et helt annet elevtall og en helt annen pedagogikk enn det som er styrende i dag. I dette ligger også unødvendig høye driftskostnader som genereres av ineffektive arealer.

Oppvekstvilkår for barn og unge er kanskje den viktigste faktoren for attraktivitet.

Sentrale problemstillinger som samfunnsplanen må ta stilling til:

Har vi bygg og kompetanse som er egnet til å løse våre utfordringer?

Hvordan unngå at mange må reise langt for å ta sin utdanning etter ungdomsskole og videregående skole?

Kulturtilbudet og mobilisering av frivilligheten/hele lokalsamfunnet

3.4. Levekår og folkehelse

Økningen i forventet levealder gjør at flere vil leve til de er godt over 90 år. Gruppen eldre vil øke i størrelse, og flere vil leve med en eller flere kroniske sykdommer. Forventet levealder i Dyrøy er på linje med landet for øvrig.

Antall uføretrygdede sammenlignet med både landsgjennomsnittet og regionen er høy i Dyrøy, og utgjør nærmere 25% av arbeidsstyrken. I tillegg er det registrert et betydelig "utenforskap" i form av innbyggere som verken er i arbeid, registrert med trygd eller annen aktivitet som skole, næringsdrivende etc. I 2020 utgjorde disse 8,9%. Dette er noenlunde på nivå med nabokommuner.

Folkehelseprofilen viser at blant eldre over 75 år det ca. 10% flere i Dyrøy som bor alene, enn fylket ellers.

Kommunen har gjennomført Ungdata-kartlegging i 2015, 2018 og 2021, og har dermed god bakgrunnskunnskap om barn og unges helse og trivsel. Det er en lavere prosentandel elever som trives på skolen sammenlignet med landet.

Sentrale problemstillinger som samfunnsplanen må ta stilling til:

Hvordan kan Dyrøy kommune planlegge for å skape ei bærekraftig samfunnsutvikling som også sikrer sosial rettferdighet og god folkehelse?

Stikkord: inkludering, integrering og mangfold, tidlig innsats og mestring, aldersvennlige lokalsamfunn, frivillighet, kultur- og fritidstilbud, oppvekstvilkår for barn og unge.

3.5. Arbeidsmarked og verdiskapning

Dyrøy kommune inngår i et felles arbeidsmarked i Midt-Troms som favner om Senja, Sørreisa og Målselv i nord, og Salangen, Lavangen og Bardu i sør og øst. Regionen har en felles strategisk næringsplan som nylig er revidert og vedtatt i alle kommunene.

Den største utfordringen for regionen er tilgangen på arbeidskraft. Det gjelder både innenfor privat sektor og i det offentlige. Dette er en betydelig begrensende faktor for næringsutvikling og god tjenesteproduksjon. I dette ligger også tilgangen på relevant kompetanse,

Erfaringene viser at tilrettelegging for etterutdanning og kompetanseheving blant allerede bosatte og ansatte er det viktigste tiltaket for å sikre tilgang på kritisk arbeidskraft. Særlig ser vi det innenfor helsesektoren. Det er også slik at dersom man rekrutterer lokalt og tilbyr videreutdanning, så viser erfaringene at sjansen for at de forblir bosatt i kommunen er stor.

I 2023 var det registrert 205 personer som pendlet ut av kommunen og 84 personer pendlet inn.

Dyrøy kommune ble tatt opp som omstillingskommune i 2017. Bakgrunnen var at kommunen hadde et ensidig og sårbart næringsliv. Målet som omstillingskommune var å bidra til å sikre, utvikle og skape minimum 50 arbeidsplasser i Dyrøy innen utgangen av 2023. Gjennom VOX-programmet har en jobbet systematisk for å bidra til et mer robust og bærekraftig næringsliv og at Dyrøy kommune blir en bedre tilrettelegger for næringslivet. I et samfunnsmessig verdiskapingsperspektiv har Dyrøy i større og større grad fokusert tiltak og prosjekter som skal styrke næringsgrunnlaget. Satsing på ungt entreprenørskap, sentrumsbygget, tilrettelegging av Espenes Industriområde og boligsatsingen er sentrale satsinger som kan gi positive effekter på lengre sikt. Omstillingsprogrammet har også bidratt til å etablere gode strukturer og prosesser knyttet til næringsutvikling, som er viktige å videreføre.

Kommunens vedtatte strategi for videreføring av omstillingsprogrammet, er å organisere arbeidet innenfor kommuneorganisasjonen med en tverrfaglig ressursutnyttelse, og slik legge til rette for økt verdiskaping.

Sentrale problemstillinger som samfunnsplanen må ta stilling til:

Hvordan kan Dyrøy høste sin andel av gevinsten i regionale vekstnæringer som sjømat, reiseliv og forsvar?

Hvordan sikre at flere får kompetansebevis som gjør dem i stand til å kvalifisere seg til jobb, og bidra i arbeidsmarkedet?

3.6. Klima, miljø og omstilling

I Nordland, Troms og Finnmark forventes det at klimaendringene i tiden framover vil føre til økning i kraftig nedbør, flom og skred. Det er forventet større og raskere endringer jo lengre nord man kommer, og dette forsterker behovet for omstilling. Myndighetene er tydelige på at det er kommunene som er i frontlinjen for klimatilpassningsarbeidet. For å styrke kommunenes arbeid er hensynet til klimatilpassning innarbeidet i de statlige planretningslinjene for klima- og energiplanlegging og klimatilpassning.

Dyrøy har viktig naturmangfold, og Statsforvalteren oppfordrer kommunen til å utarbeide kommunedelplan for naturmangfold for å ha et godt planverktøy og kunnskapsgrunnlag for sitt arbeid som planmyndighet. I alle planer som nå utvikles innarbeides FNs bærekraftsmål og sterkere fokus på klima og miljø.

Sentrale problemstillinger som samfunnsplanen må ta stilling til:

Hvordan kan en utvikling av Dyrøy kommune skje innenfor naturens tålegrense og med en stadig reduksjon av klimautslipp?

3.7. Samfunnssikkerhet og beredskap

Kommunen har et generelt og grunnleggende ansvar for å ta vare på innbyggernes sikkerhet og trygghet innenfor sitt geografiske område. Alle uønskede hendelser skjer i en kommune, og kommunene utgjør det lokale fundamentet i den nasjonale beredskap. Utfordringer knyttet til klimaendringer og miljø, demografi, infrastruktur, folkehelse etc. stiller krav til planlegging og beredskap i kommunene.

Dyrøy kommune har ikke en spesielt utfordrende geografi i nordnorsk sammenheng i forhold til rasfare, flom etc. Men en økning i ekstremvær med storm og mye samtidig nedbør må hensyntas. I dette ligger risiko for bortfall av strøm, telefoni og data.

Det gjenstår fortsatt litt for at kommunens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap skal tilfredsstille alle minimumskrav i lov og forskrift. Statsforvalteren hadde tilsyn med kommunal beredskapsplikt i Dyrøy kommune i 2019. Det er framgang i arbeidet siden forrige tilsyn da kommunen har utarbeidet Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse i 2018, som var uten avvik i 2019. Dyrøy kommune bør jevnlig avholde interne øvelser, evaluerer og sette opp en plan for opplæring av kommunens kriseledelse. Samtidig må også sektor planverk, som f.eks. helse og sosial beredskap, revideres og oppdateres ved behov.

Sentrale problemstillinger som samfunnsplanen må ta stilling til:

Hvordan kan Dyrøy kommune i størst mulig grad motvirke konsekvensene av klimaendringene, både lokalt og i et regionalt perspektiv?

3.8. Kommunal tjenesteproduksjon

Dyrøy kommune som organisasjon er den største arbeidsgiveren og den viktigste premissleverandøren for både næringsutvikling og bosetting, noe som nok er typisk for en liten kommune som Dyrøy. Samtidig er det slik at organisasjonen er liten dersom man ser det opp mot oppgaver som er tillagt en generalistkommune.

Fagområder som i en stor kommune er bemannet med mange personer med et fordelt ansvarsområde, er i en liten kommune gjerne bemannet med én person. Det gir utfordringer både knyttet til kapasitet og kompetanse, og gjør tjenesten i tillegg svært sårbar. Rekruttering er generelt utfordrende, og vil mest sannsynlig forverres ytterligere i årene fremover, særlig innenfor helse og omsorg.

Kommuneøkonomien er naturlig nok en viktig premissleverandør for kvaliteten på kommunale tjenester. At kommunen årlig mottar betydelige midler fra havbruksfondet, har bidratt til å stabilisere drifta. Samtidig viser dette at kommunens driftskostnader er høyere enn tilsvarende kommuner.

Dyrøy kommune har et utstrakt interkommunalt samarbeid. Noen samarbeid er ordninger på høyere geografisk nivå hvor 10 eller flere kommuner samarbeider, som f.eks. Komrev nord IKS (hele Nord-Norge) og 110-sentralen i Troms. Langt flere samarbeid omhandler 4-9 kommuner i vår region. Eksempelvis nevnes; Krisesenteret Midt-Troms, Senja Avfall IKS og Midt-Trom rådet. Videre har Dyrøy inngått i mange samarbeid med én til tre kommuner for

faglig å løse tjenester godt. Kommunepsykolog, jordmortjeneste, brann, lege- og legevaktjeneste og NAV-tjenester kan være eksempler.

Utfordringen med mange av de interkommunale samarbeidene har forskjellig organisering. Alt fra rent tjenestekjøp til tett integrerte samarbeid hvor kommunen har direkte påvirkning på tjenesten gjennom etablerte samarbeidsfora.

Samtidig er det viktig å erkjenne at kommunen er avhengig av slike samarbeid, og at dette kan være aktuelt på flere områder

Sentrale problemstillinger som samfunnsplanen må ta stilling til:

Hvordan kan kommunens sårbarhet knyttet til rekruttering, kompetanse og kapasitet i størst mulig grad motvirkes?

Stikkord: digitalisering, kunstig intelligens, innovative anskaffelser, velferdsteknologi, kompetasestimulerende tiltak, effektivisering, tverrfaglig ressursutnyttelse, interkommunalt samarbeid

4. Planprogram

4.1. Organisering

Plan- og bygningsloven forutsetter at kommunale planprosesser skal sikre åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter. Dette kapitlet beskriver hvordan planarbeidet skal organiseres, hvordan administrasjonen ønsker å legge til rette for medvirkning i drøftings- og høringsfasen, samt fremdriftsplan for planarbeidet.

Kommuneplanens samfunnsdel er kommunens viktigste styringsdokument, og for at denne skal virke er det avgjørende at planen har god politiske og administrativ forankring. Dette skal dette sikres ved politisk og administrativ styringsgruppe og administrative arbeidsgrupper.

Formålet med en slik organiseringen er å sikre god forankring i organisasjonen. Det benyttes allerede etablert organisering og møtestruktur for arbeidet med samfunnsdelen, noe som gjør arbeidet mer effektivt.

Politisk involvering og eierskap er viktig. Det legges derfor opp til politisk drøftinger og orienteringer i prosessen i tillegg til de ordinære plansaksbehandlingene. Deretter vil det bli drøftinger i hovedutvalgene, Ungdomsrådet og Rådet for eldre og personer med funksjonsnedsettelse.

Prosjekteier

Kommunestyret er planmyndighet etter plan- og bygningsloven, og oppdragsgiver for planarbeidet. Kommunestyret vil være vedtaksmyndighet både for planprogrammet og samfunnsdelen, samt involveres særskilt i arbeidet med målsettinger, både de lange linjer og for valgperioden.

Prosjektansvarlig

Kommunedirektøren er prosjektansvarlig og skal støtte prosjektleder i ledelsen av

planarbeidet, og ta beslutninger som ligger utenfor prosjektlederens myndighet. Prosjektansvarlig har det overordnede administrative ansvaret for prosessen.

Prosjektledelse

Ansvar for gjennomføring av kommuneplanprosessen er lagt til Nordvind utvikling AS. Prosjektleder har ansvar for at prosjektet gjennomføres i henhold til lovkrav og fremdriftsplan, og har ansvar for gjennomføring. Videre vil prosjektledelsen fungere som bindeleddet mellom de ulike prosjektaktørene. Prosjektleder rapporterer til kommunedirektøren/styringsgruppen.

Styringsgruppe

- Administrativ styringsgruppe: Kommunedirektørens strategiske ledergruppe
- Politisk styringsgruppe: Formannskapet

Politisk forankring

Formannskapet har det overordnede politiske ansvaret for kommuneplanprosessen. For å sikre god politisk forankring av planarbeidet har prosjektledelsen ansvar for at det er faste møtepunkter med formannskapet gjennom planprosessen.

Administrativ forankring

Prosjektansvarlig, sammen med prosjektleder, har ansvar for å sette sammen en arbeidsgruppe med deltagere fra ulike enheter som bidrar med analysearbeid, utforming av forslag til mål og strategier. Arbeidsgruppen skal koordinere prosessen og sørge for framdrift, produksjon og diskusjon av planens innhold samt sikre samhandling på tvers av tjenesteområder.

4.2. Medvirkning

Lokaldemokratiet styrkes og utvikles gjennom bred medvirkning og dialog i planprosesser. Dette er også førende for arbeidet med samfunnsplanen. Å bygge en god kommune er noe vi må gjøre sammen.

Medvirkning gir mer kunnskap og treffsikre beslutninger. Det er innbyggerne som har lokalkunnskap og som vet hvor skoen trykker. Dermed vet de også mye om hvordan ulike løsninger vil kunne slå ut i praksis. En annen grunn er at når innbyggerne får tid til å medvirke i planarbeidet, så vil de føle et større eierskap til planen. Det gjør det lettere for kommunen å iverksette tiltak som er vedtatt. Det er et mål å øke innbyggernes tillit til de folkevalgte.

Politisk og administrativ forankring

Utgangspunktet er at samfunnsplanen skal synliggjøre de politiske prioriteringene på kort og lang sikt. Når en revidert samfunnsplan er vedtatt, har en fastsatt de overordnede målene og strategiene for kommunen. Planen peker ut den langsiktige utviklingen og retningen for kommunen som helhet. Kommuneplanen er dermed et viktig verktøy for å styre utviklingen og ressursbruken i kommunen. Samfunnsplanen er ikke bare en plan for de som jobber i kommunen, men for hele samfunnet.

Her vil politisk og administrativ ledelse ha ansvar for å gjennomføre mål og strategier.

Med bakgrunn i dette har prosjektledelsen brukt tid i starten av 2024 med involvering og forankring i formannskap og i kommunestyre. Videre har vi hatt egne møter med administrativ ledelse, både i strategisk ledergruppe og administrativ ledergruppe i Dyrøy kommune.

Innspill i flere faser

Mange skal høres i planarbeid, og særlig i en overordna plan som samfunnsplanen er. Beslutninger blir bedre. Innspill fra befolkningen kan bidra til at viktig informasjon om behov, løsninger og konsekvenser kommer på bordet. Slik blir beslutningene som fattes bedre og mer hensiktsmessige enn de ellers ville ha blitt.

Innspill og medvirkning gjennomføres i flere faser. Informasjon og dialog har vært, og vil være i flere møter.

- Fase 1 er informasjon og eierskap, primært hos politisk og administrativ ledelse.
- Fase 2 gjennomføres i en budsjettkonferanse 6. juni. Budsjettkonferansen er oppstart på arbeidet med budsjett og økonomiplan. Arbeidet sees i sammenheng med samfunnsplan.
- Fase 3 gjennomføres som en del av Dyrøyseminaret 2024 (september 2024). Modellen er utviklet og brukt som medvirkningsordning i sentrumsplanen i Dyrøy høsten 2020 (Sentrumsplanen ble vedtatt desember 2020). Vi legger opp til innspillmøter med følgende grupper; barn og unge, ungdomsråd/unge voksne, elderråd/råd for nedsatt funksjonsevne, næringsliv, lag og foreninger, innbyggere for øvrig (eks. folkemøte) i tillegg til administrative ledere/ansatte og politikere.

4.3. Tidsplan

Arbeidsoppgaver	Tidsramme	
Slutføring kunnskapsgrunnlag		Mars 2024
Prosess og forankring KG - administrativt	August 2023	Mars 2024
Prosess og forankring KG - politisk	Januar 2024	Mars 2024
Utarbeide planprogram. Vedtak om høring.	Februar 2024	April 2024
Høring planprogram	April 2024	Juni 2024
Fastsette planprogram		Juni 2024
Arbeidsverksted ifm. budsjettkonferanse		Juni 2024
Planarbeid inkl. verksted på Dyrøyseminaret, Dialog og involvering.	Juni 2024	September 2024
Vedtak om høring - planforslag		Oktober 2024
Behandling/vedtak Samfunnsplan		Desember 2024

5. Overordna arealstrategi

Langsiktig arealstrategi er kommunens overordnede prinsipper for framtidig arealutvikling.

Det er ingen formelle krav til hva en arealstrategi skal inneholde eller hvordan den skal utformes. Den bør vise sammenhengen mellom fremtidig samfunnsutvikling og arealbruk, og angi langsiktige utviklingsretninger i kommunen og områder for særlig utvikling og vern, for å ivareta de arealhensynene som går frem av plan- og bygningslovens. § 3–1. Arealstrategien skal være en strategi for kommunens utviklingsretning og ønsket utbygging, men bør også ta stilling til hvor kommunen *ikke* vil åpne for utbygging.

Gjeldende arealplan vedtatt i 2019 har lagt følgende arealstrategi til grunn:

2.3 Arealstrategi for Dyrøy

Kommuneplanens overordnede mål:
Dyrøy skal være en attraktiv kommune for bosetting og næringsutvikling

For å nå dette målet legges det opp til følgende strategi og lokaliseringskriterier for arealplanarbeidet:

1. Brøstadbotn sentrum skal styrkes og forbeholdes publikums- og sentrumsformål, offentlig og privat tjenesteyting.
2. Eksisterende næringsareal videreføres og vurderes utvidet.
3. Naturressursene, særlig innen landbruk og fiske, skal vektlegges og næringsareal knyttet til landbruk, fiske og reindrift kartfestes.
4. Hensynsoner for kjerneområder landbruk, reindriffts-flyttleier og mineralressurser kartfestes.
5. Tilretteleggingstiltak og areal for reiseliv og opplevelser skal hensynta primærmæringene, kulturlandskapet og friluftsområder som er viktige opplevelsesverdier i reiselivet.
6. Eksisterende regulerte boligfelt i Brøstadbotn, Espenes, Bjørkebakken og Kastnes videreføres. Varierte botilbud ønskes sentralisert til Brøstadbotn. Nye boligområder bør etableres med tanke på det regionale arbeidsmarkedet.
7. Lokalmiljøene rundt aktive grendehus/samlingslokaler skal styrkes. Mulige boligområder innenfor en radius på 1 km kartfestes med tilhørende bestemmelser.
8. Trygge oppvekstmiljø, skoleveg og folkehelse vektlegges. Gang- og sykkelveger skal på samme måte ta utgangspunkt i Brøstadbotn sentrum og aktive grendehus/samlingslokaler.
9. Områder som har behov for tilretteleggingstiltak for friluftsliv og rekreasjon, skal ta utgangspunkt i kystsoneplanen og kommunens friluftskartlegging og støtte opp under kommunens lokalmiljø- og stedsutvikling.
10. Der PBL åpner for bestemmelser for tiltak uten nærmere detaljering i reguleringsplan, skal dette synliggjøres i planbestemmelsene for å fremme rask og god saksbehandling. Dette gjelder for LNFR med spredt boligbygging og LNFR med spredt næring, tiltak for midlertidig camping og spikertelt og evt flere.

Vedtatt i Formannskapet 18.1.2017, sak 3/17

Med bakgrunn i at FN's bærekraftsmål skal legges som en gjennomgående premiss for samfunnsplanen, er det naturlig at arealstrategien gjennomgås og vurderes.

6. Planstrategi

Kravet til å utarbeide kommunal planstrategi er regulert i plan- og bygningsloven, og den skal vedtas i løpet av første året nytt kommunestyre sitter. Det er et verktøy for politisk prioritering av planoppgaver i kommunen. Kommunal planstrategi er også en arena for å drøfte og avklare behov for interkommunal planlegging.

For å sikre at planstrategien skal være et aktivt og til enhver tid tidsaktuelt verktøy, vil Dyrøy kommune sette den i sammenheng med plan- og styringssystemet ellers. Planbehovet blir derfor vurdert årlig i forbindelse med utarbeidelse og behandling av kommuneplanens handlingsdel, med økonomiplan og årsbudsjett.

Det legges derfor opp til at det i denne sammenheng kun tas stilling til revisjon av de lovpålagte kommuneplanene. Det vil si samfunnsdelen og arealdelen.

Kommuneplanens samfunnsdel

Gjeldende samfunnsplan ble vedtatt 20.04.2015, og er gjort gjeldende frem til 2026. Som nevnt ovenfor har planen ikke fått nødvendig fokus og derved blitt det styringsverktøyet som forutsatt.

Planen er bygd opp med totalt 9 delmål med tilhørende beskrivelse av hvordan målene skal nås.

For at samfunnsplanen skal være det strategiske styringsverktøyet med nødvendig relevans for nytt kommunestyre, rulleres planen med et perspektiv frem til 2036.

Kommuneplanens arealdel

Kommuneplanens arealdel ble vedtatt 10. Oktober 2019, og har et tidsperspektiv frem til 2029.

Det forutsettes at arbeidet med samfunnsplanen vil klarlegge et eventuelt behov for rullering av arealdelen, og at dette da vedtas samtidig med at samfunnsplanen vedtas.